
NIEUWSBRIEF RUSSISCH EREVELD

Jaargang 2, No. 7, juni 2005

1. Indrukwekkend bezoek nabestaanden

Lidia Aleksejeva viel huilend neer bij het graf van haar vader, Tamara Makova sloeg kruisjes, Nikolaj Povetkin maakte de ene na de andere buiging uit eerbied voor zijn overleden oom en Andrej Dmitrenko plaatste de Oekraïense vlag. Het bezoek van zeventien nabestaanden aan het Russisch Ereveld in Leusden, waar hun vermiste familieleden begraven liggen, stond bol van emoties en rituelen.

Nikolaj Povetkin knielt neer bij het graf van zijn oom, Ivan Sjoelemin.

Op 4 mei stonden de nabestaanden voor het eerst tegenover de graven van hun vaders, ooms en grootvaders die tijdens de Tweede Wereldoorlog vermist raakten. Pas onlangs krijgen zij van ons te horen dat zij op de Russische erebegraafplaats aan de Dodeweg in Leusden begraven liggen.

Gezamenlijk liepen de nabestaanden van graf naar graf, totdat iedereen de laatste eer had bewezen aan het vermiste familielid. Het was een indrukwekkend gezicht. Ze ontbrandden kaarsjes, legden snoepgoed op de stenen en strooiden boterhammenzakjes met aarde uit het vaderland uit rond het graf. De grijze zerken op het ereveld kregen door de aanwezigheid van de nabestaanden en hun verhalen een gezicht, zestig jaar na het einde van de oorlog.

Na het eerste bezoek aan het ereveld keerden de familieleden uit Rusland, Oekraïne en Kazachstan 's avonds terug, aan het einde van de jaarlijkse Stille Tocht. Ook werd een bezoek gebracht aan de nabijgelegen gedenkplaats van het voormalige Kamp Amersfoort.

Dagtripjes naar Amsterdam, de Zaanse Schans en de Keukenhof zorgden vervolgens voor de nodige ontspanning tijdens de zware reis.

Op 9 mei, de dag van de Russische herdenking van het einde van de oorlog, waren de nabestaanden aanwezig bij de Russische ceremonie. Die werd dit jaar - voor het eerst sinds jaren - bijgewoond door een vertegenwoordiger van de Nederlandse regering in de persoon van de minister van buitenlandse zaken Ben Bot. Ook de ambassadeurs van Duitsland en Israël maakten hun opwachting, evenals vertegenwoordigers van de ambassades van voormalige Sovjetrepublieken.

Na de plechtigheid kregen de nabestaanden van burgemeester De Vet van Leusden een aandenken aan hun bezoek aan het ereveld. Iedere nabestaande was op een foto vereeuwigd bij het graf van het betreffende familielid. Een groepsfoto met de burgemeesters van Leusden én Amersfoort maakte het album compleet.

Gezamenlijk liepen de zeventien nabestaanden van graf naar graf.

De nabestaanden uitten zich uitermate dankbaar voor de kans die zij kregen om naar het ereveld te komen. Lovende woorden waren er voor de medewerkers van de Oorlogsgravenstichting vanwege het prachtig verzorgde ereveld, voor de medewerkers van Logies De Tabaksplant vanwege het prettige verblijf, voor de burgemeester van Leusden en vertegenwoordigers van de Amersfoortse Courant vanwege de persoonlijke aandacht en aangeboden diners, voor alle sponsors die de reis financieel mogelijk maakten en - we ontkomen er niet aan - voor de organisatoren van de reis.

Ondanks het moeilijke afscheid van het ereveld gingen de nabestaanden op 10 en 11 mei voldaan terug naar Rusland, Oekraïne en Kazachstan. Ivan Matsjoega verzuchtte nog maar eens dat hij 'in de hemel was terechtgekomen' en dat Nederland een 'spreekjesland' is met 'spreekjesmensen'.

Omdat zonder sponsoring Matsjoega nooit kennis had kunnen maken met dit spreekjesland, noemen wij nog één keer de sponsors die de reis mogelijk maakten:

- Amersfoortse Courant
- Stichting Fonds Militaire Oorlogsslachtoffers
- Aeroflot Russian Airlines
- Air Astana
- Bank CentreCredit (Kazachstan)
- gemeente Amersfoort
- gemeente Leusden
- de Rotary Clubs in Amersfoort
- Stichting Deventer - Jaroslavl
- Logies De Tabaksplant
- Restaurant Oud Leusden
- Besseling Travel
- Consulaat-generaal van Kazachstan in Amsterdam
- Ambassade van de Russische Federatie in Den Haag

2. Opsporing nabestaanden

De reis van nabestaanden naar Nederland gaf extra motivatie om door te gaan met wat het eigenlijke doel van ons onderzoek is: de opsporing van nabestaanden van in Leusden begraven Sovjetsoldaten. Dat werk wordt steeds moeilijker, omdat de tijd onze grootste vijand is. Geregeld zijn we te laat of maar net op tijd met de mededeling dat broer of vader is

gevonden. Bovendien zijn de families die het makkelijkst waren op te sporen reeds geïnformeerd. Zo blijven dus steeds meer 'lastige gevallen' over. En onze middelen zijn beperkt.

Des te plezieriger was het om bij terugkomst in onze woonplaats Moskou de post te openen. Uit brieven bleek dat tijdens onze afwezigheid opnieuw vier families waren gevonden. Daarmee komt het totaal aantal in Leusden begraven Sovjetsoldaten waarvan nabestaanden zijn opgespoord op 86. Op naar de honderd dus!

3. Uit de media

De rubriek Uit de media wil maar niet goed op gang komen. Niet omdat er te weinig publicaties zijn over het ereveld en onze opsporingsactiviteiten. Integendeel! Onlangs hebben we orde in de chaos geprobeerd te brengen en kwamen we uit op meer dan honderd publicaties in Russischtaalg media. Aangezien de meeste lezers van deze nieuwsbrief het Russisch niet machtig zijn, zullen we deze lijst hier niet vermelden. Op verzoek kunnen we u wel doorverwijzen naar bijvoorbeeld internetsites.

Ook aan de komst van nabestaanden naar Nederland is door de media veel aandacht besteed. Wij beperken ons hier tot een verwijzing naar publicaties in de Amersfoortse Courant (onder meer op 30 april en 6, 10 en 11 mei) en naar een videofilmje op: <http://www.planet.nl/planet/show/id=62967/contentid=574420/sc=622ce8>

NIEUWSBRIEF RUSSISCH EREVELD

© Remco Reiding, 2004

De nieuwsbrief is alleen per e-mail te ontvangen:

russisch_ereveld@dodenakkers.nl

Voor informatie, vragen, opmerkingen en suggesties:

russisch_ereveld@dodenakkers.nl

Wilt u het onderzoek financieel ondersteunen?

Bankrekening: 3729.39.678

T.n.v.: R. Reiding te Moskou

O.v.v.: Russisch Ereveld